

Aan de gemeenteraad

Op 19 december 2022 stelde S. van de Peppel (Partij voor de Dieren) ons schriftelijke vragen over het opvragen van medische gegevens voor aanvragen bijzondere bijstand. Op 10 januari 2023 heeft het college in een tussenbericht (23bb000103) medegedeeld dat de beantwoording van de vragen meer tijd vergt.

Inleidend wordt gesteld:

Vrijdag 16-12-2022 was, in een bericht op LinkedIn van een bekende Rotterdamse huis- en straatarts, een brief te lezen van de gemeente Rotterdam aan de arts waarin de gemeente verzoekt om bijna het gehele medisch dossier van haar patiënt. De reden: een toekenning van 500,- euro vanuit de langdurige bijzondere bijstand om haar verhoogde energierekening als gevolg door medische omstandigheden te kunnen betalen. De brief hebben we als bijlage toegevoegd aan deze schriftelijke vragen.

De gemeente heeft op voornoemd bericht gereageerd. We hebben de reactie eveneens als bijlage toegevoegd.

Verwacht mag worden dat wanneer hiervoor bevestiging van een arts nodig is, deze ook kan volstaan met een bevestigend antwoord zonder dat er daadwerkelijke medische gegevens gedeeld worden. Echter denkt de gemeente hier anders over en legt, in antwoord aan ons na ambtelijk navragen en dus in navolging op de reactie op voornoemd bericht, het volgende uit:

"Bijzondere bijstand is bedoeld om mensen te helpen die in een financieel zeer lastige situatie zitten en het geld echt nodig hebben. Als zij bijzondere bijstand aanvragen voor bv warmtetoeslag op basis van medische gronden, dan vragen en beoordelen we dit via een arts via een onafhankelijk advies. Zodat het geld bij de mensen terecht komt die het echt hard nodig hebben.

1 Er kan daarbij inderdaad om veel informatie worden gevraagd, bijvoorbeeld over de prognose op verbetering als het gaat om een aanvraag voor langer lopende Bijzondere Bijstand. 2

Deze medische informatie wordt echt uitsluitend tussen artsen uitgewisseld en belandt dus NIET bij de gemeente. 3 Op basis van deze medische beoordeling bepaalt de gemeente vervolgens de hoogte van de uitkering van de bijzondere bijstand. 4 Deze controle wordt altijd zo uitgevoerd als er op basis van medische gronden een aanvraag wordt gedaan, om ervoor te zorgen dat het geld terecht komt bij mensen die er recht op hebben.

De gemeente zal met de huisarts in gesprek gaan om het beleid toe te lichten en te hebben met elkaar over wat hij tegenkomt in zijn werk en hoe we onze dienstverlening kunnen verbeteren."

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Kunt u de wettelijke basis voor het opvragen van "deze aanvraag van informatie voor langer lopende Bijzondere Bijstand" in de beantwoording doen toekomen in wet, artikel en lid en de wettelijke tekst geciteerd?

Antwoord:

Als een burger een aanvraag indient voor individuele bijzondere bijstand als gevolg van een medische aandoening op basis van artikel 35 van de Participatiewet en artikel 5.2 van de Beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam 2019¹, brengt team Sociaal Medische Advisering (hierna: SMA) een advies uit. Artikel 1.3 lid 4 van de Beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam 2019 geeft aan wanneer een advies van SMA achterwege kan blijven, bv. wanneer uit een eerder advies blijkt dat een herbeoordeling niet nodig is. Doel van dit advies is om vast te stellen of individuele bijzondere bijstand voor de gevraagde kosten gerechtvaardigd is. Om tot dit advies te komen, voert een sociaal-medisch arts van SMA een medisch onderzoek uit.

Naar aanleiding van het bericht op LinkedIn heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) overigens begin januari vragen gesteld over het proces dat team SMA volgt in de beoordeling van de medische aandoening. Hierbij heeft het AP uitvraag gedaan naar onder andere de wettelijke grondslag waarop de uitvraag van medische gegevens is berust en welke privacy-afwegingen worden gemaakt tijdens het beoordelingsproces. Inmiddels zijn deze vragen beantwoord. Het AP ziet geen reden voor vervolgvragen en heeft het dossier gesloten.

Vraag 2:

Op welke wijze heeft de aanvrager/patiënt hier toestemming voor gegeven? Op welke wijze wordt gegarandeerd dat deze uitwisseling tussen artsen plaatsvindt? Welk beveiligd mailsysteem wordt hiervoor gebruikt? Hoelang worden deze gegevens bewaard en waar?

Antwoord:

We ondersteunen de burger tijdens het gehele beoordelingsproces van een aanvraag individuele bijzondere bijstand in de informatievoorziening om de drempel zo veel als mogelijk weg te nemen. We informeren burgers vooraf door middel van een informatieblad bij de uitnodiging over het proces; ook dat het nodig kan zijn dat er medische informatie bij een behandelaar wordt opgevraagd.

¹ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR627873#d183339624e694>

Als het noodzakelijk is aanvullende medische informatie bij een behandelaar op te vragen, wordt dit tijdens het spreekuur door de SMA-arts met de cliënt besproken. Er wordt besproken wat en bij wie er informatie wordt opgevraagd. De cliënt ondertekent een machtigingsformulier waarin staat bij wie de informatie wordt opgevraagd.

De medisch adviseur van Team SMA die de informatie opvraagt is een onafhankelijke specialist die, als BIG-geregistreeerde professional, de ruimte heeft om informatie op te vragen indien deze noodzakelijk wordt geacht ter aanvulling van de bevindingen uit het onderzoek dat deze uitvoert voor het sociaal medisch advies. De arts volgt hierin de geldende werkinstructie en procesbeschrijving, en heeft als medische professional te maken met de op hem rustende verantwoordelijkheden, voortvloeiende uit de voor hulpverleners geldende professionele standaard en conform de KNMG-richtlijnen.

Team SMA maakt voor het bijhouden van het dossier van de cliënt gebruik van de clientapplicatie Regipro, waar enkel dit team toegang tot heeft. De bewaartermijn uit de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) voor medische dossiers is 20 jaar.

Vraag 3:

Hoe wordt er tussen de arts behorend bij de gemeente en de gemeente gecommuniceerd of de medische gronden gegrond zijn? Met andere woorden welk beveiligd communicatiemiddel wordt gebruikt? Welke gegevens worden gedeeld?

Antwoord:

Team SMA communiceert nooit inhoudelijk over een medisch dossier richting andere teams binnen de gemeente, zoals team Bijzondere Bijstand dat de aanvragen individuele bijzondere bijstand verwerkt. Team SMA heeft als taak, om op verzoek van een opdrachtgever (in dit geval team Bijzondere Bijstand), een medisch advies te geven m.b.t. de toekenning tegemoetkoming kosten in het kader van de individuele bijzondere bijstand. De arts stelt een onafhankelijk advies op en geeft aan voor welke periode een eventuele vergoeding of tegemoetkoming wordt geadviseerd en of herkeuring (op termijn) aan de orde is. In het advies aan de gemeente worden alleen de gegevens verwerkt die voor de opdrachtgever (in casu team Bijzondere Bijstand) van belang zijn in verband met het beoordelen van de aanvraag. De brief die de huisarts op LinkedIn heeft geplaatst (en de informatie daarin) is voor team Bijzondere Bijstand geheel onbekend. Dat is informatie die tussen artsen worden gedeeld.

Vraag 4:

Kunt u de wettelijke basis voor deze "controle op medische gronden" in de beantwoording van deze vraag doen toekomen in wet, artikel en lid en de wettelijke tekst geciteerd?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 1.

Vraag 5:

Kunt u uitleggen wat de noodzaak is dat de arts van de gemeente de medische gegevens per brief, deelt met de huisarts van patiënt?

Antwoord:

De medisch adviseur van Team SMA die de informatie opvraagt heeft als onafhankelijke professional de ruimte om informatie op te vragen indien deze noodzakelijk wordt geacht ter aanvulling van de bevindingen uit het onderzoek als dat relevant is voor het uit te brengen sociaal medisch advies.

Het dossier wordt niet in zijn volledigheid opgevraagd. Dit wordt niet proportioneel geacht. In deze kwestie heeft de sociaal medisch adviseur in de brief naar de arts (en conform de KNMG-richtlijn) aangegeven:

- Met welke doel de gegevens opgevraagd worden;
- Welke gegevens al in bezit zijn;
- Welke aanvullende gegevens noodzakelijk zijn in het kader van het onderzoek.

In aanvulling hierop dient de arts bij wie informatie opgevraagd wordt een eigen afweging te maken welke informatie noodzakelijk is om te verstrekken voor het doel. Indien er twijfel bestaat over de juistheid of volledigheid van de machtiging, of als twijfelachtig is of de gevraagde informatie wel noodzakelijk is voor het doel, doet de arts er verstandig aan contact op te nemen met de patiënt of de vragende partij (sociaal medisch adviseur).

Vraag 6:

Kunt u de wettelijke basis voor deze openlijk gedeelde inhoud doen toekomen in wet, artikel en lid met wettelijke tekst geciteerd?

Antwoord:

Het delen van dossiergegevens tussen arts en medisch adviseur is gebaseerd op art. 7:457 BW. Het delen van gegevens tussen medisch adviseur en gemeente is gebaseerd op art. 35 Participatiewet in combinatie met art. artikel 9 lid 2 sub h AVG. De uitvoering van de Participatiewet c.q. het verstrekken van een 'sociale dienst' betekent dan immers dat de gemeente bepaalde gegevens over de gezondheid van de aanvrager moet verwerken. Zie ook antwoord op vraag 9.

Vraag 7:

De arts die medische gegevens moet delen moet ook weten voor welke medische gegevens de patiënt toestemming heeft gegeven. Wordt de toestemmingsverklaring met daarop de specifieke medische vragen met akkoord voor ieder onderdeel van patiënt gedeeld met de arts die de medische gegevens moet verstrekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Hierin volgen de artsen van team SMA de KNMG-richtlijnen:
Als een SMA-arts toestemming heeft van de patiënt, mag hij informatie over deze patiënt bij anderen opvragen. De patiënt *kan* zijn toestemming zowel mondeling als schriftelijk geven. Team SMA vraagt de cliënt echter schriftelijk om toestemming om informatie op te vragen. Hierin staat vermeld bij wie informatie wordt opgevraagd en de arts ligt mondeling toe wat voor informatie dit betreft. Dit machtigingsformulier wordt meegestuurd met het verzoek om informatie aan de behandelaar/huisarts.

Vraag 8:

Artikel 30 lid 4 van de Uitvoeringswet algemene verordening gegevensbescherming² luidt als volgt:

"Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste, tweede of derde lid, worden de gegevens alleen verwerkt door personen die uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel krachtens een overeenkomst tot geheimhouding zijn verplicht. Indien de verwerkingsverantwoordelijke persoonlijk gegevens verwerkt en op hem niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift een geheimhoudingsplicht rust, is hij verplicht tot geheimhouding van de gegevens, behoudens voor zover de wet hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak voortvloeit dat de gegevens worden meegedeeld aan anderen die krachtens het eerste, tweede of derde lid bevoegd zijn tot verwerking daarvan."

Kunt u de wettelijke basis: wet, artikel en lid met geciteerde wettekst doen toekomen die u de uitzondering biedt op de wettelijke basis van de AVG-uitvoering op de wettekst die hierboven geciteerd staat?

Antwoord:

De wettelijke grondslag voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, meer specifiek gezondheidsgegevens in het kader van de aanvraag individuele bijzondere bijstand, is artikel 9 lid 2 sub h AVG:

"h) de verwerking is noodzakelijk voor doeleinden van preventieve of arbeidsgeneeskunde, voor de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid van de werknemer, medische diagnoses, het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen;"

Het uitvragen van gezondheidsgegevens is noodzakelijk voor het verstrekken van sociale diensten op grond van de Participatiewet.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040940/2021-07-01>